

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _Լ.Գ.Բաղդասարյան_ /Ս.Ա.Հ./

Արձանագրություն № _14_

«_06_» _փետրվար_ 2024_ թ.

_ ՄՀ/մ 038 Մանկավարժական էթիկա և էթիկետի հիմունքներ_ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն

011301.00.7. Ընդհանուր մանկավարժություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր`

011301.04.7 Դպրոցական մանկավարժություն և
մեթոդիկա

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան`

մանկավարժության մագիստրոս

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն`

մանկավարժություն և հոգեբանություն

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը`

___ առկա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ) `

Լիլիթ Բաղդասարյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. huugte/nter_lulibag@rambler.ru

lilitbaghdasaryan2020@gmail.com

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	...
9.	Ուսումնառության մեթոդները
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	...
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14.	Գնահատում.....	...
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
	14.2. Հարցաշար.....	...
	14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	...
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

« Մանկավարժական էթիկա և էթիկետի հիմունքներ » դասընթացը կարևորվում է բարձրագույն մասնագիտական կրթության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐՇԱՐԺՈՒՅՈՒՆ կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել ապագա մանկավարժի բարոյական գիտակցության, բարոյական գործունեության և բարոյական փոխհարաբերությունների կառուցման մասին տեսագործանական գիտելիքներով:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- հաղորդել գիտելիքներ մանկավարժական էթիկայի և էթիկետի մասին,
- ձևավորել բարոյական գիտակցություն,
- նպաստել բարոյական հարաբերություններ կառուցելու կարողությունների ձևավորմանը,
- իմաստավորել էթիկետի անհրաժեշտությունը:

3.

«Մանկավարժական էթիկա և էթիկետի հիմունքներ» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Մանկավարժություն» դասընթացից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը.

Կիմանա.

- մանկավարժական էթիկայի և էթիկետի հիմնահարցերը մանկավարժության պատմության մեջ, մանկավարժական էթիկայի և էթիկետի կանոնները և վերջիններիս ճիշտ կիրառումը դասապրոցեսում և դասերգ դուրս աշակերտների հետ հաղորդակցման ժամանակ:

Կկարողանա.

- կիրառել էթիկետի կանոնները,
- կառուցել բարոյական փոխհարաբերություններ :

Կտիրապետի.

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

- Մանկավարժի բարոյական գործունեության կազմակերպմանը և իրականացմանը,
- Բարոյական մշակույթին:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Դասընթացի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ

-ընդհանրական գործիքային կոմպետենցիաների (այսուհետ ԳԿ) ձևավորմանը.

- վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
- կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն,
- հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ,
- մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
- տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն,
- մանկավարժական խնդիրների լուծում,
- որոշումների ընդունում:

-ընդհանրական միջանձնային կոմպետենցիաների (այսուհետ ՄՁԿ) ձևավորմանը.

- քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն,
- թիմային աշխատանք,
- միջանձնային ունակություններ,
- միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն,
- այլ ոլորտների փորձագետների հետ շփվելու ունակություն,
- բազմաձևության և բազմամշակութայնության ընդունում,
- միջազգային միջավայրում աշխատելու ունակություն,
- բարոյական արժեքներ:

ընդհանրական համակարգային կոմպետենցիաների (այսուհետ ՀԳԿ) ձևավորմանը:

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
- հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
- սովորելու ունակություն,
- նոր իրավիճակներին հարմարվելու ունակություն,
- նոր գաղափարներ առաջ քաշելու (ստեղծագործելու) ունակություն,
- առաջնորդի հատկություններ,
- ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,
- նախագծեր մշակելու և դրանք կառավարելու ունակություն,
- նախաձեռնողականություն և ձեռներեցություն,

- որակի կարևորության գիտակցում,
- հաջողության ձգտում:

առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաների (այսուհետ՝ ԱԿ) ձևավորմանը:

- դրսևորել մասնագիտության պատմության և հիմունքների իմացություն,
- հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
- համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,
- ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
- հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները,
- ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի իմացություն,
- դրսևորել ժամանակակից խոր գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտում,
- քննադատորեն գնահատել և մեկնաբանել տեսության ու պրակտիկայի նորագույն ձեռքբերումները,
- տիրապետել ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանալ մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
- ունակ լինել ուրույն, թեկուզ և փոքր ներդրում կատարելու տվյալ առարկայական ոլորտում,
- ցուցաբերել ինքնուրույնություն և ստեղծագործական մոտեցում տվյալ առարկայական ոլորտում գործունեություն ծավալելիս,
- տիրապետել տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

Դասընթացի ընթացքում կիրականանա ծրագրի ավարտական պահանջներով նախատեսված հետևյալ ուսուցչական կոմպետենցիաների զարգացումը.

- հանձնառություն սովորողների առաջադիմության և ձեռքբերումների նկատմամբ (Ու1),
- ուսուցման ժամանակակից մեթոդները և տեխնոլոգիաները ուսումնասիրելու, ներդնելու կարողություն (Ու2),
- առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն (Ու4),
- ուսուցման բարենպաստ միջավայր ստեղծելու կարողություն (Ու5),
- ժամանակը արդյունավետ օգտագործելու հմտություն (Ու6),

- սեփական գործունեության արդյունքները գնահատելու և վերլուծելու կարողություն (Ու7),
- մասնագիտական կատարելագործման անհրաժեշտության գիտակցում (Ու8):

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների².

«Մանկավարժական էթիկա և էթիկետի հիմունքներ» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մանկավարժական մասնագիտական գործունեության ընթացքում, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և մանկավարժության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	14	
Գործնական աշխատանք		
Սեմինար պարապմունք	22	
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	54	
Ընդամենը	90	
Ստուգման ձևը	Քննություն	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները³ .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել

² Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

³ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել էլույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁴

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաձանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁵ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր....

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁵ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

9. Ուսումնաստության մեթոդներն են⁶՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում....

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁷.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասընթացի սկզբնական փուլում	միջին փուլում	գործնական աշխատանք փուլում	մատուցվող աշխատանք փուլում	համառոտ աշխատանք փուլում
1.	Էթիկան որպես գիտություն, ուսումնասիրության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները:	2	2			
2.	Էթիկական ուսմունքների պատմությունը:	2	2			
3.	Էթիկայի կատեգորիաները:	2	2			
4.	Բարոյականության էությունը, կառուցվածքը և գործառույթները:	2	2			
5.	Մասնագետի բարոյական գործունեությունը:	2	2			
6.	Մասնագետի բարոյական մշակույթը	2	2			
7.	Էթիկետի ծագումը	2	2			
8.	Վարվեցողության կանոնները դպրոցում		4			

⁷ Նման է օրացուցային պլանին

9.	Վարվեցողության կանոնները հասարակական վայրերում		4			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		14	22			

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Этика: Энциклопедический словарь / Под ред. Р. Г. Апресяна, А. А. Гусейнова.	Москва: Гардарики, 2001.
2.	Еланская, А. Секреты твоего успеха. Этикет и искусство общения.	М.: Махаон, 2006. 192 с.
3.	Кузнецов, И.,. Современный этикет .	М.: Дашков и К, 2007. - 496 с.
4.	Лаппо, А., Самоучитель хороших манер для девушек: все, что б необходимо знать для успеха в карьере и личной жизни .	М.: Эксмо, 2006. 496 с.
5.	Пост, Э., Этикет: классическое руководство, пер. М.Гурвиц. 3-е изд.	М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2003. - 816 с.
6.	Разин А. В. Этика: Учебник для вузов. - 3-е изд., перераб.	Москва: Академический Проект, 2006. - 624 с
7.	Хоружий С. С. Кризис классической европейской этики в антропологической перспективе // Этика науки.	Москва: ИФРАН, 2007. - С. 85-97
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Алехина, Ия. Имидж и этикет делового человека.	М.: ДЕЛО, 2001. 112 с.
2.	Бреннен, Л., Библия делового этикета; пер. с англ. Ю.Анохиной.	М.: РИПОЛ классик, 2008, 558 с.
3.	Мавлютова, Г., Деловой этикет: (Тест для самопроверки) .	Секретарское дело. - 2003. - N 11, с. 52.
4.	Милованова, Т., Основы имиджелогии: учеб. пособие для вузов	М.: Дрофа, 2010, 160 с.
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁸
1.	Էթիկան որպես գիտություն, ուսումնասիրության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները:	<p>«Էթիկա» հասկացությունը:</p> <p>Էթիկան որպես գիտություն:</p> <p>Էթիկայի ուսումնասիրության առարկան:</p>	2	Պ1
2.	Էթիկական ուսմունքների պատմությունը:	<p>Բարոյականությունը որպես հասարակական երևույթ:</p> <p>Բարոյականության մասին պատկերացումները Հին Հունաստանում:</p> <p>Բարոյականության մասին պատկերացումները Չինաստանում:</p> <p>Քրիստոնեական էթիկան:</p> <p>Բարոյականության մասին պատկերացումները վերածննդի դարաշրջանում:</p> <p>Ֆրանսիական մատերիալիստական էթիկան:</p> <p>Գերմանական դասական էթիկան:</p>	2	Պ5
3.	Էթիկայի կատեգորիաները:	<p>«Բարի և չար» հասկացությունները:</p> <p>«Արդարացիություն» հասկացությունը:</p> <p>«Երջանկություն» հասկացությունը:</p> <p>«Խիղճ և ամոթի» զգացում հասկացությունները:</p> <p>«Կյանքի իմաստ» հասկացությունը</p>	2	Լ1

⁸ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն-*/

4.	Բարոյականության էությունը, կառուցվածքը և գործառույթները:	<i>Բարոյագիտության առարկան:</i> <i>Բարոյականության կառուցվածքը:</i> <i>Բարոյականության գործառույթները:</i>	2	Պ6
5.	Մասնագետի բարոյական գործունեությունը:	<i>Բարոյական գործունեություն:</i> <i>Բարոյական գիտակցություն:</i> <i>Բարոյական սկզբունքներ:</i> <i>Բարոյական գործունեության կառուցվածքային բաղադրիչները:</i>	2	Պ7
6.	Մասնագետի բարոյական մշակույթը	«Բարոյական մշակույթ» հասկացության էությունը: Բարոյական մշակույթի տարրերը: Բարոյական հարաբերությունները:	2	Պ4
7.	Էթիկետի ծագումը	Էթիկետ կասկացության էությունը: Էթիկետի տեսակները: Էթիկետի կանոնները:	2	Պ4

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

Խ/Խ	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Շանքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁹
-----	------	-----------------------	----------	--------------	----------------------------

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	<p>Էթիկան որպես գիտություն, ուսումնասիրության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները:</p>	<p><i>«Էթիկա» հասկացությունը:</i></p> <p><i>Էթիկան որպես գիտություն:</i></p> <p><i>Էթիկայի ուսումնասիրության առարկան:</i></p>	2	<p>ինքն իրեն, խումբը պատասխանողին, դասախոսն ամբողջացնում է</p>	Պ1
2.	<p>Էթիկական ուսմունքների պատմությունը:</p>	<p><i>Բարոյականությունը որպես հասարակական երևույթ:</i></p> <p><i>Բարոյականության մասին պատկերացումները Հին Հունաստանում:</i></p> <p><i>Բարոյականության մասին պատկերացումները Չինաստանում:</i></p> <p><i>Քրիստոնեական էթիկան:</i></p> <p><i>Բարոյականության մասին պատկերացումները վերածննդի դարաշրջանում:</i></p> <p><i>Ֆրանսիական մատերիալիստական էթիկան:</i></p> <p><i>Գերմանական դասական էթիկան:</i></p>	2	<p>ինքն իրեն, խումբը պատասխանողին, դասախոսն ամբողջացնում է</p>	Պ6

3	Էթիկայի կատեգորիաները:	<p>«Բարի և չար» հասկացությունները:</p> <p>«Արդարացիություն» հասկացությունը:</p> <p>«Երջանկություն» հասկացությունը:</p> <p>«Խիղճ և ամոթի» զգացում հասկացությունները:</p> <p>«Կյանքի իմաստ» հասկացությունը</p>	2	ինքն իրեն, խումբը պատասխանողին, դասախոսն ամբողջացնում է	
4	Բարոյականության էությունը, կառուցվածքը և գործառույթները:	<p>Բարոյագիտության առարկան:</p> <p>Բարոյականության կառուցվածքը:</p> <p>Բարոյականության գործառույթները:</p>	2	ինքն իրեն, խումբը պատասխանողին, դասախոսն ամբողջացնում է	Պ4
5	Մասնագետի բարոյական գործունեությունը:	<p>Բարոյական գործունեություն:</p> <p>Բարոյական գիտակցություն:</p> <p>Բարոյական սկզբունքներ:</p> <p>Բարոյական գործունեության կառուցվածքային բաղադրիչները:</p>	2	ինքն իրեն, խումբը պատասխանողին, դասախոսն ամբողջացնում է	Պ4
6	Մասնագետի բարոյական մշակույթը	<p>«Բարոյական մշակույթ» հասկացության էությունը:</p> <p>Բարոյական մշակույթի տարրերը:</p>	2	ինքն իրեն, խումբը պատասխանողին, դասախոսն ամբողջացնում է	Պ4

		Բարոյական հարաբերությունները:			
7	Էթիկետի ծագումը	Էթիկետ կասկացության էությունը: Էթիկետի տեսակները: Էթիկետի կանոնները:	2	ինքն իրեն, խումբը պատասխանողին, դասախոսն ամբողջացնում է	Լ1Լ4
8	Վարվեցողության կանոնները դպրոցում	Գործարար էթիկետ: Խոսքային էթիկետ: Կանոններ	4	ինքն իրեն, խումբը պատասխանողին, դասախոսն ամբողջացնում է	Լ2
9	Վարվեցողության կանոնները հասարակական վայրերում	Սեղանի էթիկետ: Հագուստի էթիկետ: Կանոններ	4	ինքն իրեն, խումբը պատասխանողին, դասախոսն ամբողջացնում է	Լ3

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1					

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2					
3					

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹¹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹²
1.	Մասնագիտական էթիկետ	կանոններ	զեկույց	4-5 շաբաթ	Ցուցադրական միջոցներով բանավոր ներկայացում	Լ1
2.	Գործարար էթիկետ	կանոններ	ռեֆերատ	9-10 շաբաթ	Ցուցադրական միջոցներով բանավոր ներկայացում	Լ2
3.	Հագուստի էթիկետ	կանոններ	նախագիծ	15-16 շաբաթ	Հաշվետվություն, Ցուցադրական միջոցներով բանավոր ներկայացում	Լ3
4	Խոսքային էթիկետ	կանոններ	զեկույց	19-20 շաբաթ	Ցուցադրական միջոցներով բանավոր ներկայացում	Լ4Լ2

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹³

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹³ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

14. **Գնահատում**

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁴:

14.1. **Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝**

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. **Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.**

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի

¹⁴«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁵

Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. «Էթիկա» հասկացությունը:
2. Էթիկան որպես գիտություն:
3. Էթիկայի ուսումնասիրության առարկան:
4. Բարոյականությունը որպես հասարակական երևույթ:
5. Բարոյականության մասին պատկերացումները Հին Հունաստանում:
6. Բարոյականության մասին պատկերացումները Չինաստանում:
7. Քրիստոնեական էթիկան:
8. Բարոյականության մասին պատկերացումները վերածննդի դարաշրջանում:
9. Ֆրանսիական մատերիալիստական էթիկան:
10. Գերմանական դասական էթիկան:
11. «Բարի և չար» հասկացությունները:
12. «Արդարացիություն» հասկացությունը:
13. «Երջանկություն» հասկացությունը:
15. «Խիղճ և ամոթի» զգացում հասկացությունները:
16. «Կյանքի իմաստ» հասկացությունը
17. Բարոյագիտության առարկան:
18. Բարոյականության կառուցվածքը:
19. Բարոյականության գործառույթները:
20. Բարոյական գործունեություն:
21. Բարոյական գիտակցություն:
22. Բարոյական սկզբունքներ:
23. Բարոյական գործունեության կառուցվածքային բաղադրիչները:
24. «Բարոյական մշակույթ» հասկացության էությունը:
25. Բարոյական մշակույթի տարրերը:
26. Բարոյական հարաբերությունները:

Ա) (1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

Ընդգրկված թեմաները.

1. «Էթիկա» հասկացությունը:
2. Էթիկան որպես գիտություն:
3. Էթիկայի ուսումնասիրության առարկան:
4. Բարոյականությունը որպես հասարակական երևույթ:
5. Բարոյականության մասին պատկերացումները Հին Հունաստանում:
6. Բարոյականության մասին պատկերացումները Չինաստանում:
7. Քրիստոնեական էթիկան:
8. Բարոյականության մասին պատկերացումները վերածննդի դարաշրջանում:
9. Ֆրանսիական մատերիալիստական էթիկան:

¹⁵ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

10. Գերմանական դասական էթիկան:
11. «Բարի և չար» հասկացությունները:
12. «Արդարացիություն» հասկացությունը:
13. «Երջանկություն» հասկացությունը:
14. «Խիղճ և ամոթի» զգացում հասկացությունները:
15. «Կյանքի իմաստ» հասկացությունը

Բ) (2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

1. Բարոյագիտության առարկան:
2. Բարոյականության կառուցվածքը:
3. Բարոյականության գործառույթները:
4. Բարոյական գործունեություն:
5. Բարոյական գիտակցություն:
6. Բարոյական սկզբունքներ:
7. Բարոյական գործունեության կառուցվածքային բաղադրիչները:
8. «Բարոյական մշակույթ» հասկացության էությունը:
9. Բարոյական մշակույթի տարրերը:
10. Բարոյական հարաբերությունները:

26.1. Գնահատման չափանիշները¹⁶.

Գործնական աշխատանքները.

Նյութի գիտական, համակարգված ձևակերպում

Ինքնուրույն եզրահանգումներ, սեփական տեսակետի ներկայացում

Նյութը ներկայացնելիս երկու և ավելի գիտական աղբյուրների օգտագործում

Գրաֆիկական պատկերների, աղյուսակների, տեսաներկայացման առկայություն

Լաբորատոր աշխատանքները.

Ժամանակի ռացիոնալ օգտագործում

Լաբորատոր աշխատանքի տեսական, գիտելիքահեն հիմնավորում

Ինքնուրույն աշխատանքը.

Ստեղծագործական մոտեցման առկայություն

Հետազոտական աշխատանքի առկայություն

Ինքնուրույն դատողություններ

Առաջարկություններ

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն

011301.00.7. Ընդհանուր մանկավարժություն _____

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝
մեթոդիկա _____

011301.04.7 Դպրոցական մանկավարժություն և

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

_մանկավարժության մագիստրոս _____

Վանաձոր 2024

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ- 038 Մանկավարժական էթիկա և էթիկետի հիմունքներ			
Դասընթացին հասկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	36	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	22
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	54		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել ապագա մանկավարժի բարոյական գիտակցության, բարոյական գործունեության և բարոյական փոխհարաբերությունների կառուցման մասին տեսագործանական գիտելիքներով:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Կիմանա.</p> <ul style="list-style-type: none"> • մանկավարժական էթիկայի և էթիկետի հիմնահարցերը մանկավարժության պատմության մեջ, մանկավարժական էթիկայի և էթիկետի կանոնները և վերջիններիս ճիշտ կիրառումը դասապրոցեսում և դասերց դուրս աշակերտների հետ հաղորդակցման ժամանակ: <p>Կկարողանա.</p> <ul style="list-style-type: none"> • կիրառել էթիկետի կանոնները, • կառուցել բարոյական փոխհարաբերություններ : <p>Կտիրապետի.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Մանկավարժի բարոյական գործունեության 			

	<p>կազմակերպմանը և իրականացմանը,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Բարոյական մշակույթին:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Էթիկան որպես գիտություն, ուսումնասիրության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Էթիկա» հասկացությունը: Էթիկան որպես գիտություն: Էթիկայի ուսումնասիրության առարկան:</p> <p>Էթիկական ուսմունքների պատմությունը: Բարոյականությունը որպես հասարակական երևույթ: Բարոյականության մասին պատկերացումները Հին Հունաստանում: Բարոյականության մասին պատկերացումները Չինաստանում: Քրիստոնեական էթիկան: Բարոյականության մասին պատկերացումները վերածննդի դարաշրջանում: Ֆրանսիական մատերիալիստական էթիկան: Գերմանական դասական էթիկան:</p> <p>Էթիկայի կատեգորիաները: «Բարի և չար» հասկացությունները: «Արդարացիություն» հասկացությունը: «Երջանկություն» հասկացությունը: Խիղճ և ամոթի» զգացում հասկացությունները: «Կյանքի իմաստ» հասկացությունը:</p> <p>Բարոյականության էությունը, կառուցվածքը և գործառույթները: Բարոյագիտության առարկան: Բարոյականության կառուցվածքը: Բարոյականության գործառույթները:</p> <p>Մասնագետի բարոյական գործունեությունը: Բարոյական գործունեություն: Բարոյական գիտակցություն: Բարոյական սկզբունքներ: Բարոյական գործունեության կառուցվածքային բաղադրիչները:</p> <p>Մասնագետի բարոյական մշակույթը: «Բարոյական մշակույթ» հասկացության էությունը: Բարոյական մշակույթի տարրերը: Բարոյական հարաբերությունները:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝</p> <p>Երկու ընթացիկ ստուգումների գումարային 40 միավոր՝ ընդհանուր գնահատականի 40%-ը:</p> <p>1. Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 9-10 շաբաթ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Ընթացիկ գրավոր ստուգման համար նախատեսված են 4 հարցեր, յուրաքանչյուր հարցի համար՝ 5 միավոր: ▪ Գնահատման չափանիշները՝ <ul style="list-style-type: none"> - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայի իմացություն: <p>2. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 19-20 շաբաթ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ 20 կետից բաղկացած հարցախույզ, յուրաքանչյուրի համար՝ 1

	<p>միավոր:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Գնահատման չափանիշները` - Առաջադրված հարցերի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայի իմացությունը: <p>3. Մասնակցությունը դասընթացին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Գնահատման մեթոդը` - Հաճախումների հաշվառում <ul style="list-style-type: none"> ▪ Գնահատման չափանիշները` - ներկայություն: <p>4. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Գնահատման մեթոդը` - Նյութի գիտական, համակարգված ձևակերպում, - Ինքնուրույն եզրահանգումներ, սեփական տեսակետի ներկայացում, - Նյութը ներկայացնելիս երկու և ավելի գիտական աղբյուրների օգտագործում, - Գրաֆիկական պատկերների, աղյուսակների, տեսաներկայացման առկայություն: <p>5. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Գնահատման մեթոդը` - Ստեղծագործական մոտեցման առկայություն, - Հետազոտական աշխատանքի առկայություն, - Ինքնուրույն դատողություններ, - Առաջարկություններ:
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր`</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Этика: Энциклопедический словарь / Под ред. Р. Г. Апресяна, А. А. Гусейнова. - Москва: Гардарики, 2001. 2. Еланская, А. Секреты твоего успеха. Этикет и искусство общения - М.: Махаон, 2006. 192 с. 3. Кузнецов, И.,. Современный этикет - М.: Дашков и К, 2007. - 496 с. 4. Лаппо, А., Самоучитель хороших манер для девушек: все, что необходимо знать для успеха в карьере и личной жизни - М.: Эксмо, 2006. 496 с. 5. Пост, Э., Этикет: классическое руководство, пер. М.Гурвиц. 3-е изд. М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2003. - 816 с. 6. Разин А. В. Этика: Учебник для вузов. - 3-е изд., перераб. - Москва: Академический Проект, 2006. - 624 с 7. Хоружий С. С. Кризис классической европейской этики в антропологической перспективе // Этика науки. - Москва: ИФРАН, 2007. - С. 85-97.

Γρωσιγής

1. Алехина, Ия. Имидж и этикет делового человека - М.: ДЕЛО, 2001. 112 с.
2. Бреннен, Л., Библия делового этикета; пер. с англ. Ю.Анохиной. М.: РИПОЛ классик, 2008, 558 с.
3. Мавлютова, Г., Деловой этикет: (Тест для самопроверки) // Секретарское дело. - 2003. - N 11, с. 52.
4. Милованова, Т., Основы имиджелогии: учеб. пособие для вузов М.: Дрофа, 2010, 160 с.